

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo
**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO**
derinimo pažyma

Ministerijos, Vyriausybės įstaigos ir kt. organizacijos	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas ir iš dalies nepriimtas pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos universitetų rektorių konferencija	1. Pagal 12 ir 20 punktus, dalis pateikiamos informacijos sutampa, todėl siūlome įvertinti galimybę informaciją patikrinti ir patvirtinti (arba pataisyti).	Neatsižvelgta. Aprašo 12 punkte nurodytą informaciją Fondui teikia LAMA BPO, Aprašo 20 punkte – Nacionalinė švietimo agentūra. Valstybinis studijų fondas šią informaciją sulygina. Pareigos tikrinti ir taisyti informaciją nustatymas Nacionalinei švietimo agentūrai tik padidintų administracinę naštą šiai įstaigai, kadangi informaciją pagal Aprašo 20 punktus įstaiga teikia masiniu būdu iš Studentų registro.
	2. 18 punktas įpareigoja pretendentą i studijų stipendiją pildyti dalį informacijos, kuri renkama pagal 12 ir 20 punktus. Siūlome įvertinti galimybę informacinėje sistemoje „Parama“ pretendentui pateikti iš dalies užpildytą prašymą, kuriame dalį reikalingos informacijos jis ji tik patikrintų ir patvirtintų (arba pataisytų).	Atsižvelgta iš dalies. Pastaboje nurodytų duomenų pretendentui iš naujo pildyti nereikia, prisijungus prie Valstybinio studijų fondo informacinės sistemos jis šiuos duomenis mato. Kadangi studentas turi teisę duomenimis tikslinti ir turi juos patvirtinti, Apraše nurodoma, kad jis tuos duomenis nurodo, taigi, pagal šiuo metu galiojančią praktiką, imtasi visų veiksmų, kad studentui tenkanti administracinė našta būtų sumažinta.

Teisingumo ministerija	<p>2. Lieka neaiškus tikslingumas Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 4 p. išskirti einamaisiais metais priimtus studentus. Pastebėtina, kad abiem atvejais asignavimų valdytojas būtų Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, o Nacionalinis studijų fondas reikiamą finansavimą gautų iš asignavimų valdytojo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Ši nuostata teisės akte nurodyta, siekiant apibrėžti lėšų studijoms stipendijoms mokėti planavimą. Lėšos, skirtos studijų stipendijoms mokėti einamaisiais metais į aukštąsias mokyklas priimtiems studentams, paskiriamos Valstybiniam studijų fondui tik pasibaigus bendrajam priėmimui į aukštąsias mokyklas ir suplanuojamos, atsižvelgiant į įstojusių studentų skaičių, t. y. studentų, kuriems tikrai bus mokamos studijų stipendijos. Toks lėšų planavimo aprašymas iki šiol buvo įprastas, reglamentuojant paramos studentams skyrimą (pvz., studijų stipendijų atveju, paramos pedagogikos studijų studentams atveju).</p>
	<p>3. Įvertinant Mokslo ir studijų įstatymo 77 str. 5, 8, 9 d. nuostatas, Aprašo 7.1 ir 7.2 p. atveju aktualus būtų studijų stipendijų paskirstymas tiek pagal studijų krypčių grupes ar kryptis (mokslo ir meno doktorantūros – pagal mokslo ir meno sritis), tiek ir pagal aukštąsias mokyklas. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Aprašo 7 p.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Doktorantūros atveju studijų stipendijų paskirstymas pagal aukštąsias mokyklas patikslintas. Pagal MSĮ 77 straipsnio 5 dalį, įpareigojimo tvirtinti galutinį studijų stipendijų skaičių pagal aukštąsias mokyklas nėra, tvirtinamas tik valstybės finansuojamų vietų skaičius, todėl Aprašo 7.1 papunktis netikslintas.</p>
	<p>4. Pastebėtina, kad asmenis, galinčius pretenduoti į studijų stipendijas, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų atveju apibrėžia Mokslo ir studijų įstatymas (82 str. 10 d.) ir ši subjektinė teisė negalėtų būti ribojama įgyvendinamuoju teisės aktu. Atsižvelgiant į tai, įvertintinas Aprašo 8 p. tikslingumas. Tuo pačiu turėtų būti įvertinama, kad Mokslo ir studijų įstatymo 82 str. 10 d. kalba apie stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę, o asmenys, atitinkantys Aprašo 8 p. nustatytus kriterijus (bent jau dalį jų), negalėtų patekti į šią konkursinę eilę. Lieka neaišku, dėl kokių priežasčių Apraše iš viso neminima Mokslo ir studijų įstatyme nurodyta stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę. Be to, net ir reglamentuojant tik studijų stipendijos mokėjimo nutraukimą ar sustabdymą, tokia neigiama pasekmė turėtų būti taikoma tik kai nurodomos aplinkybės įvyktų ne bet kurioje studijų programoje (nes asmuo tuo pačiu metu gali studijuoti pagal kelias studijų programas), o būtent toje studijų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Aprašo 35 ir 36 punktai susieti su studijomis, už kurias gaunama studijų stipendija. Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinė eilė minima Aprašo 7.1 papunktyje, kalbant apie trumposios, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentų, turinčių teisę gauti studijų stipendiją, atranką. Aprašo 8 punktas, apibrėžiantis atvejus, kai studijų stipendija negalėtų būti paskirta, apima visas studentų grupes: tiek trumposios, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentus, tiek antrosios studijų pakopos studentus, tokia pat tvarka apibrėžiamos ir studijų mokėjimo nutraukimo bei sustabdymo sąlygos. Kadangi nuostatos taikomos visoms asmenų grupėms, o ne tik atrinktai pagal Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos</p>

	<p>programoje, kurios pagrindu jam ir buvo skirta studijų stipendija (Aprašo 35 p.).</p>	<p>ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę, ši eilė papildomai neminima. Aprašo 8 punkte išvardintos aplinkybės, kurios MSI 82 straipsnio 10 d. nėra numatytos, tačiau stipendijos mokėjimas esant šioms aplinkybėms prieštarautų kitoms MSI nuostatoms, pvz., stipendijos mokėjimas valstybės finansuojamoje vietoje tuo pačiu studijuojančiam studentui prieštarautų MSI 80 straipsniui, stipendijos mokėjimas ir nestabdymas studentui, išėjusiam akademinių atostogų, taip pat prieštarautų netgi pačiai studijų esmei ir sudarytų prielaidas valstybės biudžeto lėšas studijų stipendijoms mokėti naudoti netinkamai. Manytina, kad aiškių sąlygų, kuomet asmuo negali gauti stipendijos, nurodymas Vyriausybės nutarime tik užtikrins teisinio reguliavimo aiškumą.</p>
	<p>7. Siūlytina įvertinti, ar studijų stipendijų atveju reikalingas studento prašymo institutas, kadangi Mokslo ir studijų įstatymas kalba apie stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę. Visgi, tuo atveju, jeigu būtų paliktas studijų stipendijų skyrimo tik esant studento prašymui mechanizmas, iki tokio prašymo gavimo studento asmens duomenų tvarkymas ir naudojimas šių stipendijų administravimui galėtų būti laikomas nepagrįstu, kadangi visi veiksmai su asmens duomenimis būtų atlikti tik preziumuojant, kad asmuo galimai sutiks (Aprašo 11, 12, 25, 26 p.). Siūlomas reguliavimo modelis tikėtų automatiniam stipendijų skyrimui be studento prašymo (nepaneigiant bei aiškiai numatant studento teisę atsisakyti skirtos studijų stipendijos). Tuo pačiu turėtų būti įvertinama ir tai, kad esant studento duomenims Mokinių registre, toks duomenų rinkimas, siuntinėjimas ir kaupimas, kai galimas tiesioginis valstybės registruose esančių asmens duomenų gavimas ir naudojimas, laikytinas pertekliniu ir nepagrįstu, kadangi siekiamiems tikslams pakankamas būtų studento kodo Mokinių registre naudojimas (reikiamus kitus duomenis tik patikrinant registruose). Jei būtų paliktas studijų stipendijų skyrimo esant studento prašymui mechanizmas, norėtume atkreipti dėmesį ir į galimai perteklinių duomenų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsisakyta asmens gyvenamosios vietos adreso nurodymo asmens prašyme. Palikta teisė tikrinti šį duomenį Gyventojų registre skolų išieškojimo tikslu: permokų atveju ir tuo atveju, kai asmeniui atsiranda prievolė grąžinti lėšas už nutrauktas studijas. Atkreipiame dėmesį, kad, kreipdamasis į teismą, ieškovas turi imtis visų įmanomų priemonių asmens gyvenamajai vietai nustatyti, kad teismas galėtų įteikti atsakovui procesinius dokumentus, taigi galimybė pasitikrinti asmens gyvenamąją vietą Fondui turi būti palikta. Asmens prašymo instituto neatsisakoma. Studijų stipendijas studentui išmokės trečiasis asmuo – Fondas, kuris nėra aukštosios mokyklos ir studento sudarytos studijų sutarties šalis. Stipendijoms išmokėti Fondas turi gauti aktualią studento mokėjimo sąskaitą, kuri jokiuose registruose nėra kaupiama, būtent ją Fondui nurodytų studentas, teikdamas prašymą. Be to, automatinis stipendijų mokėjimas nebūtų tinkamas ir</p>

	<p>tvarkymą. Aprašo 18 p. nurodyta, kad prašyme studentas pateikia be kitų savo asmens duomenų ir <i>adresą</i> (nedetalizuojant, koks tai adresas). Įvertinus kitas Aprašo nuostatas (pvz., 11, 16, 17, 20, 26 p.), darytina išvada, kad informacija apie adresą (studento deklaruotą ir faktinę gyvenamąją vietą?) nėra tvarkoma, informacija studentams teikiama per IS „Parama“ ir (arba) elektroniniu paštu, sudaromuose sąrašuose taip pat šie asmens duomenys nėra pateikiami.</p> <p>2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 str. 1 d. c p. įtvirtinta, kad tvarkomi asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslo, dėl kurių jie tvarkomi (duomenų kiekio mažinimo principas). Atsižvelgdami į tai, siūlytume įvertinti asmens duomenis – adresą (deklaruotos ar gyvenamosios vietos) – tvarkymo tikslingumą.</p>	<p>dėl vėliau studentui galinčios atsirasti prievolės grąžinti Fondui išmokėtas studijų stipendijos lėšas, nutraukus studijas ar pašalinus asmenį iš aukštosios mokyklos. Atkreipiame dėmesį, kad BDAR 6 straipsnyje numatyta, kad asmens duomenys teisėtai tvarkomi ne tik asmens sutikimo pagrindu, bet ir kitais pagrindais, pavyzdžiui, vykdant duomenų valdytojų pavestas viešosios valdžios funkcijas (BDAR 6 straipsnio 1 dalies e punktas). Studijų stipendijų administravimo funkcija Fondui pavesta Mokslo ir studijų įstatyme, tad šiuo tikslu tvarkomų duomenų apimtis apibrėžus Vyriausybės nutarime ir taip išvengiant perteklinio duomenų tvarkymo, jų tvarkymas būtų pagrįstas. Be to, BDAR 14 straipsnyje reglamentuota, kokią informaciją duomenų subjektui turi pateikti duomenų valdytojas, jeigu duomenų subjekto asmens duomenis gauna ne iš paties duomenų subjekto. Asmeniui pildant prašymą skirti studijų stipendiją, Fondas informuos jį apie jo asmens duomenų tvarkymą, nepraleisdamas BDAR 6 straipsnio 3 dalyje nustatytų terminų.</p>
	<p>12. Įvertinant Aprašo 17 p. nuostatas dėl asmens tapatybės nustatymo, manytina, kad asmens kodo nurodymas prašyme (Aprašo 18 p.) perteklinis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Asmens kodo prašyme asmeniui nurodyti nereikia, taigi papildoma administracinė našta jam nesukuriama. Asmens kodas gaunamas, naudojantis tapatybės nustatymo paslauga, jis automatiškai patenka į asmens prašymo formą ir tampa jo dalimi.</p>
	<p>13. Vertinant prašyme nurodomus duomenis (Aprašo 18 p.), pastebėtina, kad dalis duomenų jau būtų sąraše ir jų teikimas iš esmės būtų perteklinis (pakartotinis). Negana to, Aprašo 13.2 ir 20 p. nuostatos sąlygotų dar viena jų pačių asmens duomenų teikimą (jau trečią kartą!).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pastaboje nurodytų duomenų studentui iš naujo prašyme pildyti nereikia. Prisijungęs prie Valstybinio studijų fondo informacinės sistemos jis šiuos duomenis mato. Kadangi studentas turi teisę duomenimis tikslinti ir turi juos patvirtinti, Apraše nurodoma, kad jis tuos duomenis nurodo, taigi, pagal šiuo metu galiojančią praktiką, imtasi visų veiksmų, kad studentui tenkanti administracinė našta būtų sumažinta ir duomenų rinkimas nebūtų pakartotinis.</p>

	<p>20. Įvertinant tai, kad studijų stipendija mokama kas mėnesį, o studijų kainos apmokėjimo sąlygos (ir terminai) nustatomos aukštosios mokyklos ir studento sudaromoje studijų sutartyje ir studijų kaina paprastai mokama semestro pradžioje, lieka neaiškus tikslingumas studijų stipendiją kas mėnesį pervedinėti į aukštosios mokyklos sąskaitą (Aprašo 18 ir 41 p.). Tai neišspręstų savalaikio studento sutartinių įsipareigojimų aukštajai mokyklai įvykdymo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Studijų stipendijas Valstybinis studijų fondas administruoja nuo 2012 metų. Iki šio buvo taikoma praktika, kai studentas galėjo pasirinkti, kaip turėtų būti išmokamos jo studijų stipendijos lėšos: studentas jas gaudavo pats arba lėšos studento prašymu būdavo pervedamos jo aukštajai mokyklai. Atkreipiame dėmesį, kad studentai, suderinę su aukštąja mokykla, noriai naudojosi galimybe ne patys gauti studijų stipendiją, o pervesti ją aukštajai mokyklai dalimis. Užtikrinant studijų stipendijų administravimo lankstumą ir patogumą studentui, siūlytina Apraše palikti galimybę studentui pasirinkti, kad jo studijų stipendijos lėšas Valstybinis studijų fondas pervestų aukštajai mokyklai.</p>
--	--	---